

вали її. Інші дістали землю від королів як напів. Замойські від Богорого, а ще інші дістали землю згради Польщі і за те, що впади москвинському переслідуванню Релігії. І на сміха бородити таку велику власність? Землю треба зараз роздати народами. (Одески та крики: Повада!). Панова з правни казали, що королі роздали слушно землю панам, бо дідали їм її за дипломатичні вчинки. А це панове не знає про Вельоха від Міхалка з Рудника та інших коробних, чомуж вони не дістали від королів землі. Те, чого домагася він, не є нічим вивласненням, але напівом кривд і нагородою за 800 літ праці в поті чола і боротьби за ту землю. Тому думав я, що як настане польський гріш, то на ньому буде образень польського хлопа, а тимчасом був він тільки на 5-ти марківці. (Сміх!)

Цей закон є для партії виборчим карузелем. Кожна сідає на свого коника, на якому хоче дійти до мандатів. Не можуть вони йти на село з пустими руками, хочуть отже обманювати бодай обітницями. Думаєте, що потім перейдете над рішучою реформою до порядку денного, а тимчасом станеться напад: вона перейде до порядку денного над вами. Впровадимо до союзу людей, які цілою душею будуть рятувати бідний нарід, що їсть тепер траву. Про те ви напевно не говорили на вашому рішучому конгресі. Отже, кохані брати (сміх), домагаємося нового союзу, який реформу залагодить скоро, бо проект реформи є карикатурою, посилюючись, якого ми не можемо підтримувати.

(Продовження буде.)

3 нових подій та ідей.

Каміль Фляммаріон.

Смерть великого французького астронома Фляммаріона заслуговує на окрему, хоча би наскрізь реферуючу згадку і хоча би не знати яку спільну. Астрономія належить до тих виводів знання, які доводяться до нас швидко відкрити, так само як планети. Як далеко ще від значущої шовіної думки про можливість існування інших світів у зовнішніх просторах — до цікавості, яка стає предметом студій людини над цією неосяжними світами!

Фляммаріон був ідеальним зразком ученого, який умів єднати в собі працю наскрізь науковим, метафізичним, хоча би наскрізь реферуючу згадку і хоча би не знати яку спільну. Астрономія належить до тих виводів знання, які доводяться до нас швидко відкрити, так само як планети. Як далеко ще від значущої шовіної думки про можливість існування інших світів у зовнішніх просторах — до цікавості, яка стає предметом студій людини над цією неосяжними світами!

Коли ми маємо перед собою записаний життєпис цього всестороннього письменника, не важко вже розвинути те, що на протязі його життя бентежило не лише серце публіку, але й поважних учених. Фляммаріон почав свою науку як астроном, а закінчив як автор „сентиментальних“ творів. Чи не слід пригадати, що може не зовсім випадково почав він свої студії у богословській семінарії? Що-літо там у своїх роздумуваннях про світ звернув свої очі на те, що єресь людський вір на небі в першій мірі: на небесні тіла. Просто в богословського факультету перейшов молодий Фляммаріон до обсерваторії астрономічної вежі в Парижі, студіюючи під проводом Лавуаз'є, відкривника Нептуна, математику та астрофізику. Очевидно вже в молодих літах думав він про шлях комет, виявляв

Купуйте Люнашік-а Мило „Млотек і Перлік“

під гарантією чистоти.

Представництво на Галичині:

Едвард Штайн, Краків, вулиця Страшевського ч. 7.

Представництво на Львів і околиці: ЛЕВ БЕРГМАН, Львів, вул. Сикстуська 48.

2219 4—10

одночасно свій нахил до філософських міркувань та поетичних ширинь. Першим твором, що яснив йому європейську славу, був „Популярність населених світів“. З інших відомих слід згадати: „Популярну астрономію“, „Історію неба“, „Планета Марс і умовини заміщення на ньому“, „Удалені світи та діїсні“, „Воздушні мандрівки“, „Невідомі і психічні проблеми“, „Природні невідомі сили“, „Бог у природі“, а в романів у роді Жюль Верна та Уельса „Стелія“ та „Уранія“.

Популярність, якою користувався Фляммаріон, як редактор „Космосу“ та „Століття“ і як прелегент була така велика, що найшовся заступник його таланту, який жертвував йому свій маєток під Парижем в Інові, де Фляммаріон, не дівдавши бажаного призначення в паризькій астрономічній обсерваторії, вибудував собі власну вежу, в якій відкрив таку кількість нових зір. Не менше улюбленим і не менше творчим місцем його праці було невеличке мешкання у самому центрі наукового паризького руху на вул. Кассіні, де прибирав таку бібліотеку з усіх царин знання, що сама думка про трудючі її перенесення зміцнювала в ньому віру про необхідність жити там до смерті. Цей учений з уявою, якої міг би йому позавидити не один великий поет, поривав не тільки уми, але й серця своїми ідеями та чаром своєї пошати, повної невсипущої енергії, яка зберігала йому живість творчої думки та молодість до 83-го року життя, як у його приятеля, недавно помершого, духово з ним спорідненого Анатолія Франса.

Чи багато є письменників, які мають у своїй бібліотеці два томи своїх творів у палітурках зі шкіри молодих жіночих пліч та погруддя? Яка це тема на роман а неж правдива історія закоханої у Фляммаріона молоді графині Сент-Анж, безнадійно закоханої та безнадійно недужої на груди, що залишає йому по смерті шкіру зі своїх пліч та погруддя, з домаганням, щоб в неї автор „Стелії“ зробив собі палітурки!

Хто зна, в якій мірі такі пригоди кидують у вражливий, поетичний душ вченого зерно, яке згодом щораз сильніше розвивається у потребу цікавитись позагробним життям. Фляммаріон, так само як відомий письменник Конан Дойль, і славний сучасний англійський фізик Льюїс, вірив у життя продовжене по смерті і врятував цій проблемі в останніх роках свого життя 3-томний твір, що був результатом його довголітніх дослідів. Віра у невимірність людської духовної істоти була у нього вислідком наскрізь грецького світогляду, повного потуги, ясності та життєвої радості. Його розмови з помершими, про які він оповів у своїх книжках, не притмарили його гумору і не вплинули на його відношення до живих людей, яких він зустрічав завжди з такою самою цікавістю та симпатією, як люде зустрічали його твори та його самого.

Чи ви знаєте членом Кооперативної „Рідна Школа“? Які ні, то вишісться негайно! Один улія (пай) 5 зол., число уліїв обмежене. Власно 50 грошів. Заяви приймаються щодня од 8-ми до 10-ти години у вулиці У. П. Т. Пишіть і посилайте гроші на адресу: Дирекція Кооперативної „Рідна Школа“ Львів, Ринок, ч. 18. 11. нов.

Стихійна катастрофа.

Повінь.

Останні звістки кажуть про загальне обниження рівня води в ріках та на затоплених полях. Отже навіть найближчої погоди не можна передбачити на 24 години раніше. Метеорологія, химерна парина дослідів — не дає покищо даних, щоб взагалі передбачувати погоду на довше як на добу. Польща має лише одиниці метеорологічний інститут у Варшаві, який має за завдання щодня розсилати бюлетені прогнозів. Остання така прогноза прислана до Львова є ще з 20-го червня. Місцева метеорологічна станція звана на власні сили може хіба стверджувати те, що вже сталося. Зрештою колиб навіть централь знала неохотно на добу раніше про невіддільну зливу, то це допомогло би хіба загрозеним людям утекти з хати з парасолом. Виходить, що гіпотези наших метеорологів не є певніші, ніж народні пересуди, бушім-то по спити зні на св. Мадарда йде 40 дощових днів, або що з кожного зміною місяця приходить зміна погоди.

На разі з проміням сонця приходять, на жаль, даліші звістки про шкоди заподіяні надто щедрою водою.

У Станіславові розлита Бистриця залила низшу частину міста приблизно з 150 будинків. Була небезпека, що вода може захопити навіть майно з хат. Вода доходить подекуди до 60 см. У Товмачині розлита ріка Ворона залила поля у громадах Красилівка, Голосків, Угорника та Отинія. У Роґатинщині три громади: Поплавки, Німшин та Ганівці залили так, що населення мусіло втікати. Всі поля залиті у громадах: Козари, Тенетники, Мартинів та

Денешівці. У Жидачівщині повалити Дністер та Сича поробили шкоди у громадах: Розвадівське Усте, Надпятичі, Віршина Коупська, Шулятичі, Баличі, Івахівці, Мельничів, Возчиків і околиця Жидачів. Міст на Сичі між Міхнівцем і Журавівом підмудлений. Під Коломиною прут загрозив повністю перерізати. Вода неспинно зростає, поля в околиці зливають. На Червоногорі Горганів упали сніги, так що на стала велика студія. Худоба та відрі треба було з полонин зійняти в долину. Багато овець погинуло від студії. У Косівщині Черемш прірва великі склади будівельного дерева прибирані на березі, а потім Варатин знищив шлях між Косовом і Жабем. У Бібрці зливи підірвали піскову гору, яка камінням та ріпою акрила суміжні поля грубим шаром. У Перемишні, у 52 громадах вода залила 5700 гектарів землі. У Сокальщині в наслідок дощів пропадає 70 проц. конюшини та 40 проц. сина.

На окрему категорію шкід складаються понижені шляхи та мости. Дорога між Львовом і Самбором, під Коношниками, знищена на просторі 7 км. На шляху Самбір-Хіріа знищений міст під Стрільбицями, на шляху Самбір-Турка міст під Трешовим; шосе Самбір-Дрогобич на просторі 500 м. зовсім залита Тисменицею, а також залитий шлях під Стрєм. Дарма, що шлях Львів-Стрий, під Миколаємом, нещасливий, вода залила поля на просторі 5 км. Шлях Стрий-Синевісько перерваний для їзди; на шляху Калущ-Станіславів перервана комунікація під Вістовою; на дорозі Перемишль-Хіріа прірвало міст.

Відгуки дня.

Також жертва преси.

Хто з нас не знає пані Лехової? І... Хіба той, що за останніх шість років не був ні разу у Львові, а як був, не заходив на Ринок під книгарню Шевченка.

В погоду і непогоду, в спеку і студії сиділа під виставою книгарні скулена жінка з невідступним песиком на припої. А молю не розкожені українські часописи, кожна купка притиснена камінем. І зором був не тільки уявовець цензури, але й нечайний мітер з Руської вулиці, що пераз хотів вирвати її несконфісковані примірники.

Шість літ висиділа пані Лехова під книгарнею.

Були часи, коли українська мова ходила в найглухішій куті, а по вулицях дзвеніла тільки українська кулі. Тоді Лехова сміло викрикувала плазу однією української газети:

— „Вперед!“ Купуйте „Вперед!“

Люде купувати „Вперед“, але обставини йшли враз.

Змінилися часи. Давниські кулі замовили на чийсь час, а українська мова почала виходити на світ божий.

Та ніхто не манифестував так українськості Лехова, як одна стара, скулена жінка під книгарнею. Обложена скотом українських часописів, підими думки ликувала їх назви і спонукувала навіть Галайча до купівлі друкованого писма.

А скільки прикостей переживала вона кожного дня! Щодня конфісковані українські преси, побіг адміністрації, найбільше дотикала її. Продаючи з під покривки несконфісковані числа, не раз сама була конфіскована і покутувала за свою сміливість. А скільки сучасних, перелазок, а то і заважких боїв приходилося їй вести з невідомими представниками найвищої влади.

Слова, які тоді падали з уст скрученої Лехової не перенесли би найважчий прокуратор, бо розходяться там про відірвання частини від цілості, а цього собі ніхто з властей не бажав.

В сучасних з авадом пані Лехова переможно була побідиною. Сторож публіки безпеки, не маючи фактичних даних і віни, відходили з нім, перебивали скороченнями словами подражавої жінки.

Та не все так гладко кінчилося...

А останній раз скінчилося так дуже швидко. До Лехової підступив якийсь пан, заглибний і добрий. Виглядав на порядного чоловіка. Висловився чимось і попросив несконфіскованого числа. Говорив чітко українською мовою і похвалив себе за провінційального патріота. Стара, досвідчена жінка здала його за „нашого“ і продала часопис.

А за тиждем дістала завізання до суду, а в суді дістала шість тижнів арешту.

Правники сказали їй, що ніщо їй не хворить від кар, хіба слабкість.

Забажала собі пані Лехова слабкість так швидко забажала, що спиралі захопила.

А старе, замулене серце, раз мийшавши зривом, чинило слабше і слабше балося, чинило частіше задрігувалося, а злиши затихло на віки.

Пані Лехова померла, хоч бажала тільки хороше прожити марою життя.

Біржа.

Львів, 3. липня 1925.

Гроші.

Амер. дол. 519 — 519½, канад. дол. 509 — 509½, чеськ. кор. 0154 — 0154½, лат. 0024 — 0024½, франк. франк. 023 — 023½, швейц. фр. 101 — 102, австр. фунт. 25 — 25½.

